Przedpłata
wraz
z przesyłką
pocztową
wynosi
6 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA
i
Administracya
we Lwowie
przy ulicy
Hetmańskiej
l. 12.

Pismo dwutygodniowe.
Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.
Wychodzi 10. i 25. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 13. Dnia 10. lipca 1899. XXVI. rocznik.

Nakładem Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.
Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Romanowicz.

O zeznaniach (fasyach) do podatku zarobkowego
(rozdział II.)
dla Spółek zarobkowych, ograniczających czynności przemysłowe do **swoich członków.**

I. W ogólności.

Podatek zarobkowy, któremu podlegają przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego składania rachunków, zastępuje dotychczasowe podatki: dochodowy i zarobkowy. Przepisy o opodatkowaniu tych przedsiębiorstw, do których zaliczone zostały stowarzyszenia udziałowe, zawarte są w rozdziale II. ustawy z 25. października 1896 Nr. 220 Dz. u. p. w 41 paragrafach od 83 do 123 włącznie.

Podatek zarobkowy wymierza się corocznie, a za podstawę wymiaru służy czysta intrata przedsiębiorstwa, osiągnięta w roku, poprzedzającym wymiar podatku (§§. 91 do 93).

Stowarzyszeniom udziałowym, nazwanym w ustawie spółkami zarobkowemi i gospodarczemi, przysługują znaczne ulgi, jeżeli czynności swoje statutowo i faktycznie, tylko do członków swoich ograniczają. Warunki określa §. 85. ustawy i art. 7. i 8. przepisu wykonawczego Min skarbu z 18. maja 1897 Nr. 124 Dz. u p. Wymieniamy tu ważniejsze i zasadnicze:

a) Spółki kredytowe (zaliczkowe) mają prawo do ulg, jeżeli udzielają pożyczek tylko członkom. Postanowienie to powinno być zamieszczone w § 1. statutu, określającym przedmiot (cele) Towarzystwa i w rozdziale, omawiającym warunki udzielania pożyczek. Wolno jednak stowarzyszeniom takim zaciągać pożyczki u niečłonków (przyjmować wkładki oszczędności, korzystać z kredytu bankowego i t. p.), lokować zwyżki kasowe w przedsiębiorstwach i zakładach pieniężnych, choćby one nie były członkami spółki, wreszcie wolno dla zabezpieczenia pożyczek, członkom udzielonych, przyjmować porękę niečłonków.

b) Spółki handlowe (do których zaliczamy i spożywcze) powinny sprzedawać towary tylko członkom, wolno je jednak u niečłonków zakupywać.

c) Spółki wytwórcze i magazynowe powinny w zasadzie przyjmować do sprzedaży wyroby członków swoich, względnie zatrudniać w warstatach swoich tylko członków. W ogóle przedmiotem handlu mogą być tylko wytwory pracy członków, natomiast sprzedawać je wolno niečłonkom.

W art. 8. przep. wykon. przewidziano nadzwyczajne wypadki, w których wolno odstąpić od zasady powyższej, bez utraty prawa do ulg podatkowych, np. przy większym nawale robót, gdyby część członków z powodu choroby lub innych przeszkód pracować nie mogła, albo gdyby produkty surowe członków, lub ich wyroby czasowo nie wystarczały na wykonanie zamówień i dostaw. W takich wypadkach jednak: niečłonek nie może być zatrudniany dłużej, aniżeli przez 6 miesięcy w roku, ilość zatrudnionych członków nie może przenosić połowy liczby członków, ilość dni pracy w roku nie może przenosić $^1/_{10}$ dni pracy członków, licząc w roku 300 dni pracy. W spółkach, których członkowie dostarczają tylko materyałów surowych do przeróbki, jak mleczarskie i inne (ustęp II. art. 8 przep. wyk.) nie wolno tych materyałów pobierać od niečłonków dłużej niż przez 3 miesiące w ciągu roku, a ilość tych materyałów surowych nie może przenosić $^1/_{20}$ części materyałów, przez członków dostarczonych. Materyały, które w produkcyi mają tylko podrzędne, pomocnicze znaczenie, wolno zawsze nabywać od niečłonków. Przepis wykonawczy ustala ogólną zasadę. że w stosunki przemysłowe z niečłonkami wolno wchodzić, byleby ich nie do-

puszczać do tych korzyści, dla osiągnięcia których spółka utworzoną została.

Ulgi, stowarzyszeniom udziałowym przyznane określić się dadzą w punktach następujących:

1. zupełne uwolnienie od podatku, jeżeli czysty zysk, po doliczeniu nie potrącalnych a odliczeniu potrącalnych pozycyi z §§ 94. i 95. nie przenosi 300 zł.;

2. prawo potrącania z czystego zysku niektórych pozycyi a temsamem umniejszenia dochodu opodatkowanego, którego pierwszy tysiąc opodatkowanym być ma tylko w $^3/_{10}$ częściach a reszta w połowie;

3. zniżenie stopy procentowej podatku, przy zysku do 600 zł. na $8^1/_2$% a po nad 600 zł. na 10%, a ta ostatnia stopa procentowa nie może być podwyższaną, jak u przedsiębiorstw nie uprzywilejowanych.

Zeznanie podatkowe (fasya) wniesione ma być w 14 dniach po zatwierdzeniu zamknięcia rachunków przez Walne zgromadzenie (§. 110.), najpóźniej jednak w sześć miesięcy po upływie roku bilansowego. Druki potrzebne mianowicie wzór E_1. (dla większych), lub E_2. (dla mniejszych stowarzyszeń) otrzymać można bezpłatnie w Starostwie lub Administracyi podatków.

Dla dokładnego objaśnienia podajemy cyfry, wyjęte z zamknięcia rachunków Towarzystwa zaliczkowego w N. za r. 1898 do fasyi na rok 1899.

Rachunek strat i zysków wykazuje:

W dochodach:

z rachunku zysków 1897 przeniesiono	208	zł.	20 ct.
„ odsetek . . .	6 095	„	30 „
„ kosztów admin. (zwroty)	120	„	25 „
„ nieruchomości . .	563	„	23 „
razem . .	6.986	zł.	98 ct

W wydatkach:

z rachunku urządzenia i ruchomości	41	zł.	20 ct.
„ kosztów administracyi .	2.915	„	42 „
„ zaliczek procesowych .	42	„	31 „
„ saldo czysty zysk .	3.988	„	05 „
razem . .	6.986	zł.	98 ct.

Rachunek funduszu rezerwowego, który nie został jeszcze ulokowany w papierach wartościowych, wykazuje, że fundusz ten oprocentowano w obrocie na równi z wkładkami, a procent dopisany wynosił 165 zł. 26 ct.

Rachunek kosztów administracyi wykazuje, że podatek zarobkowy w r. 1898 wynosił 241 zł. 16 ct., przyczem zauważa się, że cyfra ta obejmuje tylko podatek zarobkowy z dodatkami z wyłączeniem dodatku na izbę handlową, należytości egzekucyjnej, lub prowizyi zwłoki. Podatku rentowego, należytości bezpośrednich, lub stemplowych nie należy także do cyfry tej wliczać.

Wykazany zysk 3.998 zł. 05 ct. rozdzieliło Walne zgromadzenie w sposób następujący:

1. na uposażenie funduszu rezerwowego 10% . . .	398	zł.	80 ct.
2 na 6%-wą dywidendę od udziałów	2.036	„	82 „
3. „ remuneracye dla Dyrekcyi .	640	„	— „
4. „ remun. dla kom. kontrolującej	120	„	— „
5. „ remuneracye dla urzędników	300	„	— „
6. „ pokrycie strat w pożyczkach u 2 członków . . .	242	„	23 „
7. na bursę im Kraszewskiego w N.	35	„	— „
8. dla stow. rękodziel. „Gwiazda".	35	„	— „
9. dla biednych uczniów do dyspozycyi Dyrekcyi . . .	35	„	— „
10. na uposażenie rezerwy strat .	145	„	20 „
razem . .	3.988	zł.	05 ct.

Na podstawie powyższych cyfr przystępujemy do sporządzenia fasyi.

Wzór E_1.

Do rubryki 2. wpisuje się pełną firmę Towarzystwa.

Rubr 3. i 4. wolne.

Do rubr. 5. sumę wpłaconych udziałów z bilansu.

„ „ 6. ogólny dochód 6.986 zł. 98 ct.

„ „ 7. wydatki . . 2.998 „ 93 „

„ „ 8. czysty dochód 3.988 „ 05 „

Rubr. 9. wolna.

Do rubryki 10.*) wpisać: zysk przeniesiony z roku 1897 . . . . . 208 zł. 20 ct.
dochód z realności . . 563 „ 23 „
razem . 771 zł. 43 ct.

Do rubr. 11. oprocentowanie funduszu rezerwowego 165 zł 26 ct.

Do rubryki 12. sprostowane dochody wpisać 6.380 zł. 81 ct. (6.986·98—771·43+165·26=6.380·81), jako wynik cyfrowy rubryk 6. 10. i 11.

Do rubr. 13. zapłacony podatek 241 zł. 16 ct.

Do rubryki 14. wydatki z czystego zysku

poz	3 —	640	zł.	—	ct.
„	4 —	120	„	—	„
„	5 —	300	„	—	„
„	6 —	242	„	23	„
„	7 —	35	„	—	„
„	8 —	35	„	—	„
„	10 —	145	„	20	„
razem		1.517	zł.	43	ct.

Opodatkowaniu nie podlegają te wydatki z czystego bilansem wykazanego zysku, które użyte zostały:

*) Blankiety rządowe zawierają w nagłówku tej rubryki omyłkę druku, należy słowo: „wydatków" poprawić na „dochodów".

a) na datki dobroczynne na rzecz istniejących już zakładów, a zatem w tym wypadku na bursę i Gwiazdę (§. 94. lit. *e*), pomijamy tylko wydatek nieokreślony 35 zł. na biednych uczni;

b) na remuneracye i tantjemy dla członków Dyrekcyi, Rady Nadzorczej (komisyi kontrol) i urzędników (§. 95. lit. *h) i*);

c) na odpisanie strat, bez względu na to, czy one już powstały i stwierdzone zostały (kwota 242 zł. 23 ct.), czy też należy się ich spodziewać, to znaczy uposażyć rezerwę strat, w tym wypadku kwotą 145 zł. 20 ct. (§. 95. lit. *f)* ustawy i art. 25 al. 3., 4. i 5. przepisu wykon.).

Do rubr. 15. (sprostowane wydatki) należy cyfra 4.275 zł. 20 ct. jako wynik porównania rubr. 7., 13. i 14. (2.998·93—241·16+1.517·43=4.275·20).

Wreszcie rubr. 16. jest wynikiem porównania

sprostowanych dochodów rubr. 12.	6.380 zł 81 ct.
ze sprostowanymi wydat. rubr. 15.	4 275 „ 20 „
jako intrata, opodatkowaniu podlegającą . . .	2.105 zł. 61 ct.

Fasyę w ten sposób sporządzoną zaopatrzy Dyrekcya na pierwszej stronie podpisem firmowym pod stampilią.

Wzór fasyi E_2., dla mniejszych stowarzyszeń jest bardziej uproszczony. Należy do rubryki pierwszej wpisać czysty zysk i doliczyć doń to, co wpływa na powiększenie dochodu opodatkowaniu podlegającego, mianowicie: oprocentowanie funduszu rezerwowego, zapłacony podatek i t. p., do drugiej zaś jako wydatek wszystkie pozycye potrącalne: zysk przeniesiony z r. 1897, dochód z realności a wreszcie wydatki z czystego zysku na remuneracyę, rezerwę strat i datki dobroczynne. Porównanie sum, w obu rubrykach zawartych, stanowić będzie intratę czystą, opodatkowaniu podlegającą.

Równocześnie z fasyą należy wnieść do Starostwa następujące pismo:

Do Świetnego c. k. Starostwa!
(Administracyi podatków).

w . . . .

Po myśli postanowień ustawy z 25. października 1896 Nr. 220 przesyłamy pod ¹/. zeznanie do podatku zarobkowego Towarzystwa . . . . w . . . . na rok 1899 wraz z zamknięciem rachunków tegoż Towarzystwa za rok 1898 w 2-ch egzemplarzach ²/. ³/. z tem, że miejscem przepisu podatku jest gmina . . . .

Ponieważ stowarzyszenie nasze statutowo i faktycznie ogranicza czynności swoje tylko do członków, przeto powołując się na §. 85. i następne ustawy, podajemy następujący rachunek dochodów i wydatków:

Bilansowy czysty zysk wynosi	3.988 zł. 05 ct.	
do tego dolicza się:		
oprocentowanie funduszu rezerwowego w obrocie . . .	165 „ 26 „	
zapłacony w r. 1898 podatek*) .	241 „ 16 „	
razem .	4.394 zł. 47 ct.	
potrąca się natomiast:		
zysk przeniesiony z r. 1897	208 zł. 20 ct.	(§. 95. *a)* ust.),
dochód z realności .	563 „ 23 „	(§. 95. *b*),
remuneracye dla Dyrekcyi urzędników i Rady nadzorczej .	1.060 „ — „	(§§. 94. *e)* i 95. *h) i*),
na cele dobroczynne .	70 „ — „	(§. 94. *e*),
stratę na pożyczkach .	242 „ 23 „	(§. 95. lit. *f*),
na rezerwę strat . .	145 „ 20 .	
razem .	2.288 zł. 86 ct.	
z porównania dochodów . .	4.394 zł. 47 ct.	
z wydatkami	2.288 „ 86 „	
okazuje się intrata czysta . .	2.105 zł. 61 ct.	
Z czego podlega opodatkowaniu		
pierwszy tysiąc w $^3/_{10}$ częściach .	300 zł. — ct.	
reszta w $^5/_{10}$ częściach . . .	552 „ 81 „	
razem . .	852 zł. 81 ct.	
od czego 10%-wy podatek zarobkowy wynosi . . .	85 zł. 28 ct.	

W . . . . dnia . . . . 1899.

Podpis firmowy.

Jeżeliby dochód, opodatkowaniu podlegający w powyższy sposób obliczony, nie przenosił 600 zł. t. j. jeżeliby intrata czysta nie przenosiła 1.600 zł. (pierwszy tysiąc 300 zł., reszta również 300 zł. razem 600 zł.) — w takim razie zastosowaną być ma stopa procentowa podatku w wysokości nie 10, ale tylko 8·5%.

Jeżeli Towarzystwo jest zastępstwem Banku krajowego, Banku austro-węgierskiego, Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, lub innego zakładu pieniężnego, to z intraty czystej należy wyłączyć dochód z zastępstwa uzyskany, który zostanie osobno opodatkowany, bez przyznania ulg, przysługujących spółkom uprzywilejowanym.

*) Rozumie się tutaj podatek gotówką zapłacony, to znaczy, że nie potrzeba go brać w rachubę, jeżeli do Kasy podatkowej wniesiony nie został, choćby wysokość jego znaną była, natomiast przyjąć w rachunek, jeżeli za kilka lat na raz był płacony. Wynika z tego, że w interesie Towarzystwa leży wcześnie płacić podatki, bo pomijając już należytości egzekucyjne — nie obciąża się niemi dochodów roku następnego. *P. A.*

Sprawę tę omawiamy w drugiej części.

Gdyby stowarzyszenie z powodu wadliwej styli zacyi §. 1. statutu (cel i przedmiot przedsiębiorstwa), tudzież postanowień o udzielaniu pożyczek, o sprzedaży i zakupnie towarów i t. p. utraciło prawo do ulg podatkowych, albo gdyby dla powiększenia dochodów swoich, nie ograniczało ściśle czynności do członków, w takim wypadku podatek zamiast 85 zł. 28 ct. wynosiłby 308 zł. 24 ct. a zatem w stosunku jak 1 do 3·62. Stosunek ten jest jeszcze możliwie korzystny, zachodzą bowiem wypadki, w których podatek ten jest pięcio- do dziesięciokrotny.

Porównanie wszelkie ustaje w wypadkach, w których czysta intrata nie przewyższa 300 zł.

Pomijając zatem okoliczność, że spółki udziałowe, oparte na samopomocy i wzajemności, powinny z zasady ograniczać czynności swoje tylko do członków, — należy dobrze rozważyć, czy dochody, jakieby działalność, rozszerzona na nieczłonków, przynieść mogła, będą tak znaczne, by pokryły tak wielką różnicę w podatkach.

Co do fasyi podatkowej zwracamy w końcu uwagę, że na wypadek, jeżeli Towarzystwo w roku poprzedzającym (bezpośrednio) rok bilansowy, w tym wypadku w roku 1897, poniosło i wykazało stratę bilansową, to wolno tę stratę potrącić z dochodów roku następnego 1898. Jest to także jeden z przywilejów spółek udziałowych, opartych na wzajemności i samopomocy (§. 94. lit. *g*).

Podany w niniejszej pracy wzór fasyi nie wyczerpuje oczywiście wszystkich ewentualności, z jakiemi wymiar podatku spotkać się może. Uchwała ostatniego Walnego zgromadzenia delegatów Związku, polecająca ułożenie szczegółowej instrukcyi o zeznaniach podatkowych, nie mogła być wykonaną z tego powodu, że zbyt liczne jeszcze niestety różnice w interpretowaniu postanowień ustawy pomiędzy władzami skarbowemi a kontrybuentami, wymagają zasadniczych orzeczeń trybunału administracyjnego. Zanim to nastąpi, zanim dokładna instrukcya wydaną zostanie, raczą Zarządy stowarzyszeń związkowych, w razie nasuwających się wątpliwości odnosić się do biura Związku.

Ustawa niewielka — jej rozdział II. składa się zaledwie z 41. paragrafów — oparta na zasadniczych postanowieniach obowiązującej od r. 1880 ustawy o podatku dochodowym, a jednak nasuwa niezliczone wątpliwości i nieporozumienia z władzami skarbowemi, w tych nawet postanowieniach, które zdawały się, iż stoją po nad wszelkiemi wątpliwościami.

Sądzimy, że przedmiotowe w każdym poszczególnym wypadku rozważenie podniesionej wątpliwości, w duchu ustawy, utrwali wreszcie praktykę podatkową ku obopólnemu zadowoleniu zarówno organów skarbowych, jak i kontrybuentów.

Ostrzegamy stowarzyszenia związkowe, że oznaczony ustawą termin sześciomiesięczny już upłynął, że zatem należy bezzwłocznie wnieść fasyę, nie czekając wezwania od Starostwa.

II. O opodatkowaniu zastępstw.

W poprzednim numerze „*Związku*“ zamieściliśmy rozporządzenie ministeryalne z 15. czerwca 1899 r. Nr. 108 Dz. u. p., które w sposób jasny, a przyznajemy chętnie, dość korzystny, reguluje sprawę opodatkowania zastępstw.

Odtąd prowadzenie zastępstw instytucyj pieniężnych, jak: Banku krajowego, austro-węgierskiego, Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń Towarzystwa kredytowego i t. p. nie pozbawia stowarzyszeń ulg podatkowych, o ile czynności zastępstwa stanowią samoistną, w sobie zamkniętą gałąź interesów i prowadzone są jako podrzędne, uboczne zajęcie, po za właściwemi, statutem określonemi interesami.

Dochód, pochodzący z właściwych interesów stowarzyszenia opodatkowany będzie osobno z uwzględnieniem ulg, przyznanych §. 85. i następnych ustawy, osobno zaś dochód z zastępstwa, wedle ogólnych postanowień, którym podlegają przedsiębiorstwa zarobkowe.

Zwracamy uwagę, że wedle powyższego rozporządzenia: „Stowarzyszenia, które domagają się rozdzielenia ich interesów pod względem podatkowym, są obowiązane co do każdej z obu części swoich interesów prowadzić osobne zapiski i przedłożyć je celem wymiaru podatku“.

Praktycznie da się ten warunek dość łatwo wykonać w ten sposób, że w księdze dotacyi n. p. Banku krajowego, obok rubryki kapitału otworzyć należy rubrykę dochodów (prowizyi) i przy każdej pozycyi kapitału pobranego, lub wypłaconego na rzecz Banku, zapisywać w rubryce dochodu pobraną prowizyę. W ten sposób obok każdoczesnego salda dotacyi można mieć sumę pobranej prowizyi Wydatki zaś na cele zastępstwa poniesione, jak np. portorya i przesyłki pieniężne, wydatki na wyjazdy dla oszacowania majątku klientów Banku, utensylia biurowe, dodatki do płac funkcyonaryuszów za uboczne czynności dla zastępstwa i t. p. — prowadzić należy w osobnej podręcznej księdze.

Dochody z prowizyi zapisywane być mogą (jak dotąd przeważnie) w rubryce „zwrot kosztów admi-

nistracyi", wydatki zaś, szczególnie drobne (dla uproszczenia nie codzień, ale ryczałtowo n. p. miesięcznie) także w rubryce „koszta administracyi".

W rocznem zamknięciu rachunków należy w rachunku J., (koszta administracyi) uwidocznić wydatki na cele zastępstwa i analogicznie z tem rachunek Banku krajowego powinien oprócz obrotu w kapitale dotacyjnym (przychód—rozchód), zawierać także saldo: do rachunku strat i zysków i saldo do bilansu. Wreszcie ogólny rachunek strat i zysków zawierać ma saldo z rachunku Banku krajowego.

Przystępujemy do sporządzenia fasyi.

Powołując się na część I. niniejszej pracy, przyjmujemy za podstawę te same cyfry dochodów i wydatków.

Fasya Towarzystwa prowadzącego zastępstwo, składać się będzie z dwóch części: w górnej wpisze się dochody i wydatki z interesów Towarzystwa, na dole z zastępstwa.

Z rachunku zysków przyjmujemy sumę 120 zł. 25 ct. jako dochód zastępstwa (z rach. kosztów administracyi: zwroty).

Rubryka 6. fasyi (ogólny dochód) ulegnie wskutek tego zmianie, zamiast 6.986 zł. 98 ct. wpisze się 6.866 zł. 73 ct. t. j. mniej o 125 zł. 25 ct. O takąż sumę zmniejszy się rubr. 12 (sprostowane dochody).

Wydatki zastępstwa mogły wynosić n. p. na

portorya i przesyłki pieniężne . .	26 zł.	22 ct.
utensylia biurowe	3 „	68 „
dodatek dla urzędnika za prowadzenie zastępstwa	30 „	— „
razem . .	59 zł.	90 ct.

O tę kwotę należy zatem we fasyi zmniejszyć cyfrę rubryki 7. (wydatki) i wpisać 2.939 zł. 03 ct. (zamiast 2.998 zł. 93 ct.) — i rubr. 15. (sprostowane wydatki).

Wreszcie rubr. 8. (czysty dochód) i 16. (czysta intrata, opodatkowaniu podlegająca) zmniejszą się o 60 zł. 65 ct. t. j. o różnicę pomiędzy dochodami a wydatkami zastępstwa (120 zł. 55 ct. — 59 zł. 90 ct.), intrata więc wynosić będzie 2.044 zł. 96 ct. (zamiast 2.105 zł. 61 ct.).

Druga (dolna) część fasyi (Zastępstwa), będzie miała zatem wypełnione tylko rubryki: 6. (120·55) — 7. (59·90) — 8. (60·65) i 16. (60·65).

Analogicznie zmienić potrzeba treść pisma, do Starostwa wystosowanego. Po wykazaniu czystej intraty 2.044 zł. 96 ct. (zamiast 2.105 zł. 61 ct.), dodać należy ustęp następujący:

„Ponieważ Towarzystwo nasze prowadzi Zastępstwo Banku krajowego, jako interes uboczny, przeto po myśli rozporządzenia Wys. c. k. Ministerstwa skarbu z 15. czerwca 1899 Nr. 108 Dz u. p., uwidoczniliśmy we fasyi osobno dochody i wydatki Zastępstwa, na podstawie naszych ksiąg.

Dochody wynoszą	120 zł.	55 ct.
wydatki zaś	59 „	90 „
czysta intrata .	60 zł.	65 ct.
od której $10^1/_2$ %-wy podatek wynosi	6 zł.	37 ct.

Wykazana powyżej czysta intrata z ogólnych interesów Towarzystwa naszego 2 044 zł. 96 ct. podlega opodatkowaniu:

pierwszy 1.000 w wysokości $^3/_{10}$.	300 zł.	— ct.
reszta w wysokości $^5/_{10}$ . . .	502 „	25 „
razem . .	802 zł.	25 ct.
od czego 10% podatek wynosi . .	80 zł.	22 ct.
zaś podatek $10^1/_2$ %-wy zastępstwa .	6 „	37 „
razem . .	86 zł.	59 ct.

„W .... dnia .... 1899.

Podpis firmowy.

Jeżeli Towarzystwo oprócz Banku krajowego ma także inne zastępstwa np. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Banku austro-węgierskiego lub ajencyę Towarz. wzajem. ubezpieczeń, to można we fasyi i pismie do Starostwa podać dochody i wydatki wszystkich zastępstw łącznie, jednak w księgach podręcznych należy osobno prowadzić zapiski, a do fasyi dołączyć, wykaz dochodów i wydatków (sumaryczny) każdego zastępstwa z osobna.

Jeżeli rachunek zastępstwa wykazuje przewyżkę wydatków nad dochodami, to można stratę (rubr. 9. fasyi) potrącić od czystej intraty Towarzystwa.

Ponieważ dotąd nie wszystkie Towarzystwa prowadziły odrębnie rachunki zastępstw, przeto radzimy sporządzić jak najspieszniej wykazy z lat 1897 i 1898 i wnieść do Starostwa podanie o sprostowanie fasyi za rok 1898 ewentualnie za rok 1899, przez rozdzielenie dochodów w sposób powyższy.

Sądzimy, że Krajowa Dyrekcya skarbu zarządzi sprostowanie wymiarów w drodze urzędowej, na wszelki wypadek jednak upomnieć się o to należy.

Rezultat w opodatkowaniu na podstawie najnowszego rozporządzenia ministeryalnego jest dla stowarzyszeń tak korzystny, że zbytecznem byłoby przypominać Szanownym Zarządom konieczność prowadzenia osobnych zapisków, w sposób powyżej wskazany, tak, ażeby przez niedokładność zapisków nie narazić się na zupełną utratę ulg podatkowych. — Co do własnych interesów Towarzystwa przypominamy potrzebę jasnej stylizacyi statutów pod względem ograniczania czynności wyłącznie do członków.

U.

Ruch stowarzyszeń.

Przypominamy P. T. Zarządom stowarzyszeń związkowych, że w ciągu lipca b r. opłacić należy **podatek rentowy od procentów**, wypłaconych i dopisanych właścicielom **wkładek oszczędności** za I. półrocze 1899.

O składaniu fasyi i wnoszeniu podatku do kasy państwowej, informuje okólnik Wydziału Związku do L. 903 zamieszczony w Nrze 10. naszego czasopisma z roku 1898. *Wydział.*

Wykaz lustracyj, przeprowadzonych w m. czerwcu r. b.:

I. Lustrator związkowy, p. I. Domagalski zlustrował:

1. Towarzystwo zaliczkowe w Chodorowie;
2. Towarzystwo tkaczy w Glinianach;
3. Spółkę handlową rolniczo-przemysłową w Kołomyi;
4. Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, (wspólnie z referentem Banku krajowego p. J. Strzyżowskim).

II. Sekretarz Związku, p. N. Ulmer zlustrował:

5. Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce (wspólnie z p. Strzyżowskim);
6. Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie, (wspólnie z p. Prezesem Biechońskim);
7. Towarzystwo zaliczkowe w Mikulińcach;
8. Kasę oszczędności i pożyczek w Strusowie;
9. Towarzystwo kowali w Sułkowicach;
10. Spółkę ślusarską w Świątnikach górnych.

III. Wice-prezes Związku p. Wojciech Biechoński zlustrował wspólnie z Sekretarzem jak wyżej Stow. poż. „Wzaj. pomoc“ w Makowie.

IV. Referent Banku krajowego zlustrował jako delegat Związku, wspólnie z Lustratorem Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, a z Sekretarzem Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce.

V. Delegat Związku p. Wacław Żmudzki zlustrował:

11. Pow. Kasę zalicz. i oszczędności w Nisku;
12. Kasę zaliczkową i oszczędności w Rudniku;
13. Towarzystwo zaliczkowe w Ulanowie.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu maju b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych:

Nowe stowarzyszenia:

Bukaczowce. Towarzystwo zaliczkowe, stow. z ograniczoną poręką, zarejestrowane uchwałą sądu obwodowego w Brzeżanach z dnia 2. maja 1899 l. 53.

Janów. Zakład kredytowy, stow. zarejestrowane z ograniczoną poręką. Statut z dnia 15. marca 1899, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 15. kwietnia 1899 l 296.

Dyrekcya: Michael Liebmann, Jonasz Peczenik, Mojżesz Mühlstein i Pinkas Mühlstein.

Podhajce. Towarzystwo handlowe i zaliczkowe, stow. z ograniczoną poręką, zarejestrowane uchwałą sądu obwodowego w Brzeżanach z dnia 8. maja 1899 l. 62.

Przemyślany. Bank ludowy, stow. z ograniczoną poręką, zarejestrowane uchwałą sądu obwodowego w Brzeżanach z dnia 11. stycznia 1899 l. 185.

Rzeszów. Stowarzyszenie pożyczkowe „Mercur“, zarejestrowane z ograniczoną poręką. Statut z dnia 9. kwietnia 1899, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Rzeszowie z dnia 13. maja 1899 l. 160.

Dyrekcya: dr. Samuel Reich, Samuel Fett i Adolf Feniger.

Tarnopol. Towarzystwo kredytowe, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. (Credit Verein). Statut z dnia 25. kwietnia 1899, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 29. kwietnia 1899 l. 345.

Dyrekcya: Hersch Leib Reich, Meier Nagler i Marcus Einleger.

Zawałów. Credit-Verein für Handel und Gewerbe (Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu, stow. z ogran. poręką, zarejestrowane uchwałą sądu obwodowego w Brzeżanach z dnia 11. stycznia 1899 l. 221.

Zmiany w Dyrekcyi.

Husiatyn. Sąd obwodowy jako handlowy w Tarnopolu ogłasza, że wpisano w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Husiatynie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na zgromadzeniu Rady nadzorczej tego stowarzyszenia z dnia 19. kwietnia 1899 wybrano na nowe trzechlecie w miejsce ustępującego członka Dyrekcyi Adolfa Cieńskiego: Władysława Gasparskiego, na dyrektora likwidatora wybrano dr. Kornela Paygerta, na kasyera Filipa Kawałka, zastępcami dyrektorów dr. Adama Strawińskiego, Aleksandra Rozkosza.

(Uchwała z dnia 29. kwietnia 1899 l. 325).

W powiatowem Towarzystwie zaliczkowem w Kamionce Strumiłowej zatwierdziło Walne zgromadzenie na bieżące 3 lecie następujący skład Dyrekcyi: Klemens Torosiewicz, właściciel dóbr i prezes Kamioneckiej Rady powiatowej; ks. Michał Cegielski, gr. kat. proboszcz w Kamionce Strumiłowej i Jan Szawłowski, agent Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Kamionce Strum. Zastępcami dyrektorów mianowano: p. Andrzeja Daniłowicza, emerytowanego

c. k. poborcy podatkowego; Dymitra Wanio, oficyalistę prywatnego i Zygmunta Lewickiego, sekretarza Rady powiatowej w Kamionce Strumiłowej. Prezesem Rady Nadzorczej wybrany został p. Adam Thullie, właściciel dóbr, w Rzepniowie zamieszkały.

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1898.

63. Lwów. Towarzystwo krajowe dla handlu i przemysłu. *a) Rachunek strat i zysków.* Straty: czynsze 2 923·27, płace 5.871·63, frachty i portorya 1.157·76, lustracye składów 337·—, ogłoszenia i druki 303·51, oświetlenie i opał 300·53, drobne wydatki 390 02, koszta sądowe 98·91, podatki 69 51, wypłacone procenta 2.449·55, zysk 1.457·96; razem 15.359·65. Zyski: zysk ze sprzedaży towarów 14.882·88, zysk z produkcyi 476·77; razem 15.359·65. *b) Bilans.* Aktywa: rachunek kasy 2.083·22, rachunek towarów w składach 57.351·75, rachunek towarów w Korczynie 7 075·55, rachunek dłużników 4.824·66, rachunek inwentarza 4.734·11, rachunek założenia i organizacyi 6.387·70, rachunek depozytu 1.000·—, udział w Banku zaliczkowym 115·—, rachunek przejściowy 503·93; razem 84.075 92. Pasywa: rachunek udziałów 18.006·71, rachunek wkładek bieżących 15.972·27, rachunek poż. kraj. fund. prz. 8.400 —, rachunek długów wekslowych 14.607·59, rachunek długów za towary 18.256·20, rachunek wypraw 1.181·34, rachunek funduszu rezerwowego 4.131 87, rachunek funduszu wypraw 267·98, rachunek niepodniesionej dyw. 794·—, rachunek depozytu 1.000·—, zysk 1.457·96; razem 84.075·92.

64. Lwów. Ogólny Związek hodowców i handlarzy bydła. *a) Rachunek strat i zysków.* Straty: z rachunku administracyi 2.258·77, z rachunku kosztów założenia i ruchomości 520·23, z rachunku zysk w r. 1898 1.090 66; razem 3 869·66. Zyski: z rachunku procentów 542 97, z rachunku prowizyi 3.326·69; razem 3.869 66. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczki na skrypta notaryalne 128.897·43, na weksle 15.450·—, z rachunku procentów 864·40, z rachunku spółki rzeźników 30.264·46, z rachunku pożyczki na nierogaciznę 12.969·67, z rachunku lokacye 1.236·—, z rachunku kosztów założenia i ruchomości 2.948 01, z rachunku dłużników 6.738·36, z rachunku kasowego 6.893·03; razem 206.261·36. Stan bierny: z rach. udziałów 35.800·—, z rachunku funduszu rezerwowego 460·—, z rachunku pożyczek w Bankach 165.481·67, z rachunku procentów 931·60, z rachunku kosztów sądowych 160·—, z rachunku kosztów asekuracyjnych 104·90, z rachunku podatków 55·77, z rachunku wierzycieli 2.176·76, z rachunku strat i zysków 1.090·66; razem 206.261·36.

65. Monasterzyska. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zysk: z rach. odsetek 2.720·61. Strata: z rachunku administracyi 1.941 35, zysk saldo na rok 1898 779·26; razem 2.720 61. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 67.190·10, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 17·37, z rachunku odsetek zaległych 863 84, z rachunku zapasu druków 110·—, z rachunku kosztów procesowych 442·43, z rachunku lokacyi 263·26, z rachunku efektów funduszu rezerwowego 491·74, z rachunku kasy 5.399.64; razem 74.778·38. Stan bierny: z rachunku udziałów 14.584·75, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 52 300·37, z rachunku długów zaciągniętych 2.700·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 618 08, z rachunku funduszu rezerwowego 3.745 60, z rachunku rezerwy strat 50·32, z rachunku strat i zysków 779·26; razem 74.778·38. Obrót ogólny kasowy 402.476·31. Liczba członków 996.

66. Mielec. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków* Winien: z rachunku odsetek 6.264·25. Ma: z rach. kosztów urządzenia i ruchomości 2.061·17 1/2, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 4 203·07 1/2; razem 6.264·25. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 165.142·33, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 115·23, z rachunku zaległe 4.831·36, z rachunku z rachunku kosztów ruchomości 231·84 z rachunku zaliczek procesowych 402·25, z rachunku lokacyi 200·—, z rachunku kasy 2.681·23 1/2; razem 173.604·24 1/2. Stan bierny: z rachunku udziałów 18.434·97, z rachunku funduszu rezerwowego 2.119 85, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 129.133 01, z rachunku długów zaciągniętych 14·500· , z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 1.297·53, z rachunku rezerwa strat 1.546·52, z rachunku Bank krajowy 1.369·29, z rachunku kaucya kasyera 1.000·—, z rachunku strat i zysków 4.203·07 1/2; razem 173.604·24 1/2. Obrót ogólny kasowy 443.939·42 1/2. Liczba członków 1.130.

67. Przemyślany. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rach. odsetek 5.019·65, z rachunku zysku z roku 1897 78·50; razem 5.098·15. Straty: z rachunku kosztów urządzenia 57·50, z rachunku administracyi 3.457·31, z rachunku strat i zysków za rok 1898 1.583·34; razem 5.098·15. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 144.806·83, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 275·—, z rachunku odsetek zaległych 6.102·31, z rachunku kosztów ruchomości i urządzenia 517 68, z rachunku zaliczek spornych 250·—, z rachunku wadyi 450·—, z rachunku zaliczek płac 523·40, z rachunku zaliczek procesowych 2.343·41, z rachunku nieruchomości 5.271·74, z rachunku zakładu kredytowego włościańskiego 1.347·95, z rachunku lokacyi 6.028·20, z rachunku kosztów administracyi 150·—, z rachunku kasy 5.331·93; razem 173.398·45. Stan bierny: z rachunku udziałów 27.083 02, z rachunku

wkładek oszczędności 92.200 04, z rachunku długów zaciągniętych do obrotu 38.585·52, z rachunku odsetek naprzód pobranych 660·—, z rachunku funduszu rezerwowego 11.187·36, z rachunku Banku krajowego 1.999·17, z rachunku strat i zysków 1.683·34; razem 173.398·45. Obrót ogólny kasowy 1,489·938·36.

68. Przemyśl. Kasa zaliczkowa rzemieślników i rolników. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 10.737 74, z rachunku strat i zysków z roku 1898 5.927 63; razem 16.665·37. Straty: z rachunku kosztów administracyi i podatków 10.737·74; do rachunku bilansu: saldo na r. 1898 5 927 63; razem 16.665·37. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 493.674·—, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 610 86, z rachunku kosztów ruchomości 1.683·43, z rachunku nieruchomości fund. inwalidów i wdów 37 553·48, z rachunku zaliczek procesowych 2 958 09, z rachunku zaliczek notaryalnych 63·—, z rachunku lokacyi 3.769 01, z rachunku kasy 16.343·25; razem 556.655·12. Stan bierny: z rachunku udziałów 112.487·47, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 288 659·56, z rachunku długów zaciągniętych 78.628·—, z rachunku odsetek 2.931·72, z rachunku funduszu rezerwowego 20.547·33, z rachunku funduszu inwalidów i wdów 45.261·39, z rachunku emerytalnego 2 041·61, z rachunku depozytu 170·41, z rachunku strat i zysków 5.927·63; razem 556.655·12. Obrót ogólny kasowy 3,034.275·93. Liczba członków 2.392.

69. Radziechów. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 9.502·71. Straty: z rachunku kosztów administracyi i podatków 5.150 43, z rachunku nieruchomości i administracyi domu 7·96, do rachunku bilansu: saldo za rok 1898 4.344·32; razem 9.502·71. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 235.001·50, z rachunku nieruchomości 10.000·—, z rachunku kosztów procesowych 1.241·78, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 57·—, gotówka z dnia 31. grudnia 1898 3.730·39; razem 250.030·67. Stan bierny: z rach. udziałów 58 827·68, z rachunku funduszu rezerwowego 17.917·—, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 151.632·59, z rachunku wierzycieli wekslowych 15.000·—, z rachunku odsetek naprzód pobranych 1.947·58, z rachunku Banku krajowego 361·50, zysk za rok 1898 4.344·32; razem 250.030·67. Obrót ogólny kasowy 926.605·75. Liczba członków 3.626.

70. Rohatyn. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zysk: procenta 6.530·26, rezerwa podatku na 1897 90 08; razem 6.620 34. Strata: procenta naprzód pobrane 593·98, koszta administracyi 1.967·82, koszta procesowe 180·16, rezerwa podatkowa za 1898 200·—, czysty zysk 3.678·38; razem 6 620·34. *Bilans.* Ma: gotówka z d. 31. grudnia 1898 2.042·64, pożyczki na skrypta i weksle 75 395 36, zaliczki procesowe 1.802·40, konto diverse 12.944·51; razem 92.184·91. Winien: udziały członków 19.706·28, wkładki na rachunek bieżący 58.882·78, procenta za rok 1899 naprzód pobrane 593·98, Bank krajowy 134 19, fundusz rezerwowy 6 122·—, rezerwa strat 2.509·90, rezerwa podatkowa 200·—, do rachunku strat i zysków 342·—, fundusz dyspozycyjny 15·40, zysk 3.678·38; razem 92.184·91. Obrót ogólny kasowy 616 051·44.

71. Zaleszczyki. Towarzystwo kredytowe „Pomoc“. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 1.289 48. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 42·30, z rachunku kosztów administracyi i podatków 896·18, do rachunku bilansu: saldo na rok 1898 351·—; razem 1.289·48. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 22.214·21, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 55 41, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 325·15, z rachunku kosztów ruchomości 380 74, z rachunku administracyi (zaliczka) 85·—, z rachunku zaliczek procesowych i notaryalnych 307·13, z rachunku kasy 14 04; razem 23.381·68. Stan bierny: z rachunku udziałów 5.814 04, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 6.821 53, z rachunku długów zaciągniętych 9.000·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 736 48, z rachunku funduszu rezerwowego 658·63, z rachunku strat i zysków 351·—; razem 23.381·68. Obrót ogólny kasowy 147.910·76 Liczba członków 520.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.